

Cíl 1 Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Cíl 2 Dosažení 50% retence zahraničních absolventů českých vysokých škol na českém pracovním trhu.

Aktuální stav

Česko čelí **výraznému demografickému poklesu**, který negativně ovlivňuje počet studentů na vysokých školách a dostupnost kvalifikované pracovní síly. Od roku 2010 se počet vysokoškolských studentů snížil téměř o 85 tisíc a počet absolventů klesl o 28 %. Firmy aktuálně postrádají 70 tisíc odborníků s technickým vzděláním, což státní rozpočet připravuje na daních a odvodech o desítky miliard korun ročně.

Česko usiluje o moderní vzdělanostní ekonomiku, ale ve věkové skupině 25–34 let má pouze 34,6 % vysokoškolsky vzdělaných lidí, což je jedno z nejnižších čísel v OECD. Zahraniční studenti a absolventi českých vysokých škol jsou proto klíčoví pro posílení ekonomiky.

Řešení

Národní ekonomická rada vlády (NERV), Svaz průmyslu a dopravy ČR, 2. ekonomická transformace i Draghiho zpráva doporučují využití zahraničních studentů ke zvýšení kvalifikovanosti pracovní síly a podpoře ekonomického růstu. Práce s absolventy je důležitá pro mezinárodní konkurenceschopnost a rozvoj exportu.

Strategickým cílem je **přilákat zahraniční studenty a zajistit jejich setrvání na českém pracovním trhu**.

2,5 mil. Kč

Přidaná hodnota zahraničního absolventa VŠ technického směru ročně

Kroky k získání zahraničních talentů

- 1 Definování prioritních zemí** pro cílenou propagaci a nábor talentovaných studentů v zahraničí.
- 2 Efektivní propagace** českého vysokého školství v jednotném brandu Study in Czechia ve strategických regionech.
- 3 Zavedení sjednoceného přijímacího řízení** pro získání státního stipendia.
- 4 Zřízení státního stipendijního programu** s cílem ročně přilákat 2 000 nejlepších talentů z celého světa.
- 5 Fast-track víza** pro úspěšné absolventy sjednoceného přijímacího řízení, rychlá víza pro ostatní studenty.
- 6 Retence absolventů a jejich integrace** skrze výuku jazyka, cílené poradenství a platformu k propojení na praxe a pracovní nabídky.

Závěr

Otevření Česka zahraničním studentům je nezbytné pro dosažení demografické stability a podporu ekonomického růstu. Investice do zahraničních studentů a jejich integrace na pracovním trhu posílí českou ekonomiku a zvýší její konkurenceschopnost na mezinárodním poli. Tohoto cíle lze dosáhnout pouze prostřednictvím úzké spolupráce státu, soukromého sektoru a vysokých škol.

Zahraniční absolvent vysoké školy technického směru vytvoří v Česku **přidanou hodnotu 2,5 milionů korun ročně**, kdy hrubý přínos pro veřejný rozpočet činí 0,8 mil. korun.

Cí Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Prioritní země

↗ Strategický seznam prioritních zemí, přijatý za jednomyslné mezirezortní shody, umožní efektivní využití finančních prostředků a personálních kapacit. **Usnadní** cílenou propagaci a nábor talentovaných studentů ze zemí s největším potenciálem pro úspěšnou společenskou a ekonomickou integraci absolventů.

Aktuální stav

Chybí strategický dokument definující prioritní země, který by zohledňoval dlouhodobé zájmy Česka, soukromého sektoru a vysokých škol. Definice úzkého okruhu prioritních zemí je klíčová pro efektivní využití zdrojů v propagaci českých vysokých škol, akvizici talentovaných studentů a následnou retenci absolventů.

Řešení

Vznik mechanismu pro definici prioritních zemí. Navrhované řešení bude založené na výzkumech DZS, iniciativy Study in Czechia a zahraničních studií. Využije komplexní kritéria a data z různých nezávislých zdrojů:

Bezpečnost

Bezpečnostní zájmy Česka a reflexe globální bezpečnostní situace

Ekonomický přínos

Retence (zájem studentů zůstat v Česku) a zájem o klíčové obory STEM v dané zemi

Kultura

Kulturní kompatibilita s Českem (historické, jazykové vazby atd.) a geopolitická diverzita potenciálních zemí

Studentský potenciál

Ochota vycestovat a situace na pracovním trhu (vysoká nezaměstnanost, dostupnost kvalifikované pracovní síly atd.)

Existující struktura a vazby

Proveditelnost vzhledem k existující fyzické i virtuální přítomnosti v Česku v dané zemi (diplomatické zastoupení, Česká centra, obchodní či vědecko-výzkumné vazby atd.)

Na základě těchto kritérií bude sestaven seznam TOP 15 zemí s nejlepším potenciálem pro získávání kvalitních zahraničních studentů se zájmem o STEM a motivací zůstat v Česku.

Gesce

Odpovědný rezort

MŠMT prostřednictvím přímo řízené organizace (DZS) navrhne seznam prioritních zemí. Ostatní rezorty zajistí součinnost při tvorbě mechanismu a schválení dokumentu.

Spolupracující rezorty

S klesajícím podílem mladých lidí v Česku (skupina ve věku 15–29 let klesla z 18,1 % v roce 2011 na 16,3 % v roce 2021) a očekávaným nárůstem osob nad 65 let na 30 % do roku 2050, je prioritizace zemí pro nábor talentovaných zahraničních studentů klíčová. Efektivní akvizice z vybraných zemí může pomoci řešit demografické výzvy a podpořit českou ekonomiku.

Cíl Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Efektivní propagace

➤ Posílení propagace je klíčové pro navýšení počtu zahraničních studentů. Doporučujeme zvýšení rozpočtu na propagaci a lepší využití místních personálních zdrojů a kapacit DZS, abychom se vyrovnali konkurenčním zemím a výhledově je převýšili.

Aktuální stav

Zahraníční propagace studia v Česku se odehrává na úrovni jednotlivých vysokých škol a na národní úrovni prostřednictvím iniciativy **Study in Czechia (DZS)**. Nábor zahraničních studentů a propagace probíhá prostřednictvím online kampaní, účasti na studentských veletrzích a profesionálních networkingových akcí.

Chybí však koordinace v prioritizaci cílových zemí a adekvátní **podpora pro intenzivnější propagaci**. Konkurenti, kteří mají fyzické zastoupení na místě, větší rozpočet pro organizaci náborových akcí či online kampaní, jsou ve výhodě.

Best practices

- IR Náborové akce:** Irsko, země s poloviční populací, v průměru organizuje 30 náborových akcí v zahraničí ročně. To je o 25 více než zorganizovalo Česko v roce 2023.
- SE Online kampaně:** Švédsko využívá pro propagaci a nábor primárně sociální sítě, s kterými systematicky pracuje přes 10 let. Jejich příspěvky na Instagramu mají dosah až 200 tis. zhlédnutí.
- NL Fyzické zastoupení:** Nizozemsko disponuje 3 regionálními kancelářemi pro regiony jižní Afriky, jihovýchodní Asie a západní Asie / severní Afriky s dopadem až na 30 zemí. Týmy kanceláří čítají od jednotek po několik desítek lidí.
- DE Práce s alumní:** Německo využívá přes 100 tisíc členů svého alumní programu, tzn. 1 alumní na 800 obyvatel. Česko disponuje 1 500 členy, tj. cca 1 alumní na 6 600 obyvatel.

Řešení a rozpočet

Rozvoj aktivit v 15 prioritních zemích a stabilizace rozpočtu

Navrhujeme zvýšení ročního rozpočtu iniciativy **Study in Czechia** na částku **55,5 mil. Kč ročně**, což je navýšení o 30,5 mil. Kč oproti současnosti. V rámci navýšení také navrhujeme **fixaci ročního rozpočtu Study in Czechia** na 25 mil. Kč.*

Součástí navýšení je:

Cílená propagace v 15 prioritních zemích

Přizpůsobené marketingové strategie s rozpočtem cca 1,9 mil. Kč na zemi (marketingový a náborový mix) – celkem nárůst na 28,5 mil. Kč.

Posílení týmu

2 specialisté pro centrální koordinaci kampaní umožní účinnější targeting zohledňující specifika konkrétní země – náklady 2 mil. Kč.

Expanze

Pro další expanzi aktivit do budoucna navrhujeme zřízení sítě několika regionálních kanceláří v prioritních regionech (Balkán, JV Asie, postsovětský prostor a Latinská Amerika).

*Část rozpočtu Study in Czechia je hrazena z nespotřebovaných výdajů MŠMT. Fixace rozpočtu zajišťuje stabilitu, aby bylo možné pokračovat ve stávajících aktivitách a zajistit jejich efektivní plánování.

Gesce

Odpovědný rezort

Prostřednictvím přímo řízené organizace (DZS) rozšíří stávající aktivity Study in Czechia s důrazem na prioritní země.

Spolupracující rezorty

MF

Alokace systemizovaných míst a finančních zdrojů.

MZV

Součinnost zastupitelských úřadů v prioritních destinacích.

Příloha: Efektivní propagace

Rozvoj aktivit v 15 prioritních zemích a stabilizace rozpočtu

Položky na propagaci v 1 prioritní zemi	Zahrnuté aktivity	Odhadovaný rozpočet (CZK)
Vypracování marketingové strategie	průzkum trhu, cílové skupiny a konkurence; konzultace s externí PR a komunikační agenturou v Česku nebo v cílové destinaci	100 000
Posílení účasti na fyzických studentských veletrzích	stánky na 2 studentských veletrzích a 2 networkingové akce se studijními poradci; informační předměty, propagační materiály	1 180 000
Nastavení systematické spolupráce s partnery v destinaci (ambasadoři STUDY IN, absolventi, učitelé češtiny u krajanů a lektori ČJ na univerzitách, zastupitelské úřady, Česká centra)	účast partnerů na menších akcích a prezentacích; vybavení partnerů informačními materiály a propagačními předměty	170 000
Aktivní spolupráce se studentskými ambasadory a absolventy v destinaci	účast na veletrzích, spolupráce s DZS a lokálními partnery	-
Cílené online (příp. offline) kampaně	PPC reklama ve vyhledávacích sítích, remarketing a propagace na sociálních sítích (zaměření: povědomí, nábor, účast na veletrhu)	300 000
Navazování spolupráce se středními školami a studentskými poradci v destinaci	účast 3 studijních poradců na bus tour v Česku	50 000
Pořádání informačních seminářů	fyzické akce ve spolupráci s partnery v destinaci; online webináře pro uchazeče	-
Organizace setkání studentů a absolventů	pronájmy a personální zajištění	100 000
Celkem propagace v 1 prioritní zemi na rok		1 900 000
Celkem kampaně v 15 prioritních zemích za rok		28 500 000
Mzdové náklady na 2 supervizory		2 000 000
Stávající aktivity Study in Czechia za předpokladu stabilizace		25 000 000
Celkem		55 500 000

Cíl Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Jednotné přijímací řízení

➤ Vytvoření jednotného přijímacího řízení pro nový stipendijní program, jehož hlavním cílem bude zajistit přísun kvalitních uchazečů ze zahraničí.

Zavedením nového systému dojde k výraznému omezení počtu případů, v rámci kterých dochází ke zneužívání zrychleného vydávání víz pro studenty. Tím se zároveň eliminuje zahlcení zastupitelských úřadů žádostmi.

Aktuální stav

Přijímací řízení je nejednotné a neexistuje systém garance kvality uchazeče.

Best practices

- **Jednotné přijímací řízení:** V Japonsku nebo v Itálii se využívá jednotné přijímací řízení.
- **Online forma:** Přední evropské technické univerzity, jako např. Technická univerzita Mnichov a Tallinn University of Technology, umožňují až v 80 % programů online přijímací řízení.
- **Testy studijních předpokladů s testem motivace:** Žadatelé o národní stipendia v Polsku i Maďarsku musí mimo jiné napsat motivační dopis, ve kterém uvádějí důvody ke studiu a volbě studijního programu, popisují i své mimostudijní aktivity atp.

Řešení

- 1 Zavést jednotnou státní přijímací zkoušku, jejíž implementace ze strany vysokých škol bude nepovinná. Bude se skládat z unikátního testu všeobecných studijních předpokladů, povinného modulu studijní motivace, volitelných znalostních modulů a bude mít **online formu**.
- 2 Absolventi státního přijímacího řízení při dosažení potřebné úrovně kvality mohou **využít fast track víza**. Vysoké školy mohou díky přijetí jednotné přijímací zkoušky vstoupit do **programu státního stipendia**.

Gesce

Odpovědný rezort

Zadá Centru pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT) vypracování návrhu podoby jednotné přijímací zkoušky a zajištění realizace a dohledu nad průběhem testování. To vše ve spolupráci s DZS.

Cíl Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Státní stipendijní program

➤ Cílem je spustit nový státní stipendijní program pro zahraniční talentované studenty, zejména se zájmem o STEM obory. Program umožní přilákat nejlepší studenty do klíčových oborů, zároveň silně podpoří také celkovou propagaci Česka jako studijní destinace.

Aktuální stav

Konkurenční státy našeho regionu nabízejí stipendijní programy pro nejlepší studenty. Česko má stipendijní program pouze v rámci zahraniční rozvojové spolupráce, jehož cílem není retence, ale naopak návrat studentů do domovských zemí.

Best practices

Okolní státy podporují studenty následujícími částkami nad rámec výuky zdarma:

- HU** **Maďarsko** podpoří ročně 4 500 studentů (cca 110 EUR měsíčně jako kapesné, s možností ubytování na koleji)
- PL** **Polsko** podpoří ročně 55 studentů (cca 400 EUR měsíčně).
- AT** **Rakousko** připravuje pilotní program zaměřený na STEM (cca 1 300 EUR měsíčně s pokrytím cestovních nákladů).

Řešení

Jako součást přilákávání špičkových studentů ze světa navrhujeme vytvoření stipendijního programu pro **2 000 studentů** ročně.

Zavedení státního **stipendijního programu zvýší atraktivitu českých vysokých škol** a přiláká více kvalitních zahraničních studentů, čímž podpoří internacionalizaci vzdělávacího systému a pracovního trhu.

- 1** Zřídit státní stipendijní program s kapacitou **2 000 stipendií ročně ve výši 1000 EUR měsíčně** pro studenty českých programů, **500 EUR pro studenty anglických programů** (školné si nadále hradí).
- 2** Z **80 % podpořit studenty českých programů** (z důvodu následné retence) a z 20 % studenty v anglických programech.
- 3** Stipendium bude určené pro studenty bakalářských a magisterských programů s pokrytím 50 % nákladů na případný **jazykový přípravný kurz**.
- 4** Udělovat stipendia na základě **jednotného přijímacího řízení**, které zajistí výběr studentů s nejvyšším potenciálem pro český pracovní trh.
- 5** Program by měl být zaměřen na žádané obory jako inženýrství, technologie, IT a další STEM oblasti, kde je potřeba talentovaných absolventů největší.

Nabídkou stipendií pro 2 000 talentovaných studentů ročně se Česko zařadí mezi nejambicióznější země v regionu.

Gesce

MŠMT

Odpovědný rezort

Zadat CERMAT, který ve spolupráci s DZS, navrhne podobu jednotné přijímací zkoušky a zajistí realizaci a dohled nad průběhem testování

Spolupracující rezort

MF

Alokace systemizovaných míst a finančních zdrojů pro administraci stipendijního programu.

Cíl Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

Zjednodušení vízového procesu

↗ Zjednodušení a urychlení vízového procesu je zásadní pro konkurenceschopnost Česka. Doporučujeme zavedení zrychleného vízového procesu pro kvalitní zahraniční studenty z prioritních zemí s důrazem na STEM obory.

Aktuální stav

Studenti mimo EHP potřebují pro studium v Česku víza, což je proces, který **trvá dle zákona 60 dní**. Tento finančně i **administrativně náročný proces** je jednou z hlavních překážek, které **Česko znevýhodňují** ve srovnání s konkurenčními zeměmi jako je Maďarsko nebo Polsko, kde je vízový proces rychlejší. Kapacita zastupitelských úřadů je omezená, což způsobuje dlouhé čekací lhůty.

Best practices

- **Digitalizace vízového procesu:** Ve Finsku, Slovinsku, Švédsku nebo Francii je proces kompletně digitalizovaný v integrovaných online systémech (Enter Finland, E-visa Slovenia a další).
- **Fast track víza:** V okolních zemích (Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko) trvá lhůta pro vyřízení obvykle 15–30 dní.
- **Zvýšení kapacit zastupitelských úřadů pro studentská víza:** Německo nebo Velká Británie outsourcovaly část vízových procesů externím poskytovatelům. Ti řeší především nutnou administrativu, jako je sběr dokumentů a biometrie, zatímco pracovníci ambasad proces žádosti finalizují.
- **Zjednodušení procesu:** V Německu mohou žádat o vízum i studenti, kteří zatím nemají ukončený proces nostrifikace, a to v rámci vízového schématu „Prospective student visa“.
- **Využít zkušenosti rezortů s projekty fast track pro lákání cizinců ze třetích zemí do klíčových oborů.**

Řešení

Digitalizace, zkrácení lhůt a větší flexibilita jsou klíčovými kroky k přilákání kvalitních studentů do Česka, zejména v žádaných STEM oborech.

- A Digitalizace**
Dokončit digitalizaci vízového procesu v rámci Integrovaného cizineckého agendového systému (ICAS).
- B „Fast track“ pro nejlepší studenty**
Zavedení „fast track“ víz pro studenty, kteří úspěšně prošli přijímacím řízením. Tento zrychlený proces by měl zkrátit dobu vyřízení v průměru na 15 dnů, s možností prodloužení na max. 30–60 dnů.
- C Zvýšení kapacit pro studentská víza**
  1. **Nárazové navýšení kapacit na klíčových zastupitelských úřadech v prioritních zemích** v době podávání přihlášek o víza zahraničními studenty (typicky květen–červenec).
  2. **Zajistit připravenost** Ministerstva vnitra ČR pro zpracování studentských víz v tomto období.

Cíl Zvýšení podílu zahraničních studentů z 18 % na 30 % s důrazem na kvalitní studenty ve STEM oborech.

D Zjednodušení a urychlení procesu pro prioritní země

1. Před dokončením digitalizace umožnit podání žádosti o víza i v Česku nebo na zastupitelských úřadech.
2. Zrušit povinnost doložit ubytování předem, vysoké školy garantují koleje.
3. Umožnit souběžnou nostrifikaci a žádost o víza a zavedení centrálního registru akreditace.
4. Povolit předkládání vybraných dokumentů v angličtině.

Gesce

MZV
MV

Odpovědné rezorty

Úprava vízového procesu s ohledem na možnosti a potřeby studentů, digitalizace v rámci Integrovaného cizineckého agendového systému.

Spolupracující rezorty

MZV

Nárazové rozšíření kapacit na vybraných zastupitelských úřadech pro procesování vízových žádostí v době podávání přihlášek zahraničních studentů (opakující se cyklus).

MV

Rozšíření kapacit pro nárazové vyřizování žádostí zahraničních studentů.

Cíl Dosažení 50% retence zahraničních absolventů českých vysokých škol na českém pracovním trhu.

Integrace a retence absolventů

↗ Součástí akviziční politiky zahraničních studentů musí být jasná strategie pro jejich retenci po ukončení studia, a to alespoň na dobu 5 let, s cílem doplnění chybějících pracovních míst ve strategických odvětvích. Předpokladem jsou cílená a dobře nastavená integrační opatření.

Aktuální stav

V Česku chybí jednotná politika akvizice a retence zahraničních studentů a absolventů. Integrační podpora není cílená přímo na absolventy, výjimkou jsou integrační kurzy některých vysokých škol. Nepracuje se systematicky na propojení zahraničních studentů s existujícími pracovními příležitostmi.

Nedostatečná jazyková vybavenost je jednou z hlavních překážek při zaměstnávání zahraničních absolventů. Podle nejnovějšího šetření Svazu průmyslu a dopravy ČR je pro třetinu oslovených podniků důležitá znalost českého jazyka alespoň na úrovni B1/B2 při náboru absolventů.

Best practices

- **Retence doma:** Jihomoravské centrum pro mobilitu nabízí stipendia pro studium v Brně se zaměřením na STEM obory, více než 75 % absolventů programu zůstává v Česku kvůli práci či dalšímu studiu.
- DE **Retence ve světě:** Německo je lídrem v retenci zahraničních studentů. 54 % z těch, kteří zahájili studium v roce 2010, působilo ještě 5 let po ukončení studia v Německu. I po 10 letech zůstávalo 45 % z nich stále v zemi studia.
- HU **Retence ve světě:** Maďarsko buduje od roku 2017 síť Alumni Network Hungary (dnes má 12 tis. členů), skrze níž propojuje absolventy, zástupce vysokých škol, ambasád a byznysu. Díky tomu se absolventi snáze dostanou k nabídkám práce a firmy jednodušeji vyhledávají talenty.
- FR **Usnadnění pobytu a zapojení do pracovního trhu:** Francie nabízí po ukončení magisterského nebo vyššího stupně studia zahraničním absolventům prodloužení trvalého pobytu. Mohou tak hledat vhodnou práci nebo založit vlastní firmu v oboru, který studovali.
- **Jazykové kurzy:** Některé země (Jižní Korea, Japonsko, Maďarsko) vyžadují povinné jazykové kurzy jako součást stipendijních programů.

Řešení

- 1 Pro snazší začlenění do společnosti zavést **kulturně-integrační modul pro studenty** a povinnou výuku českého jazyka v anglickém kurikulu s cílem dosáhnout úrovně A2.
- 2 **Vytvořit platformu pro propojení byznysu a zahraničních absolventů** na bázi Czechia Alumni. Díky tomu se absolventi snáze dostanou k nabídkám práce od zaměstnavatelů **zprostředkovaných** například Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR, Úřadem práce, agenturou CzechInvest a dalšími.
- 3 Revidovat strategii **udělování občanství absolventům vysokých škol**, kteří se následně zapojí do trhu práce s cílem umožnit získat občanství do tří let od získání vysokoškolského titulu.
- 4 Zavést **systém měření retence** zahraničních absolventů a mapování jejich zapojení na českém pracovním trhu.

Cíl Dosažení 50% retence zahraničních absolventů českých vysokých škol na českém pracovním trhu.

Gesce

MŠMT

Ve spolupráci s VŠ rozšířit nabídku jazykových a kulturně integračních kurzů pro zahraniční studenty v anglickém kurikulu. Zapojení Czechia Alumni.

MPSV

Alokace personálních a finančních zdrojů na poradenství pro zahraniční studenty a absolventy. Zavedení **systemu měření retence** zahraničních absolventů a mapování jejich zapojení na českém pracovním trhu.

MF

Alokace systemizovaných míst a finančních zdrojů.

MPO

Prostřednictvím Svazu průmyslu a dopravy ČR a Hospodářské komory ČR usilovat o lepší **propojení byznysu a zahraničních absolventů**.

MV

Revidovat **strategii udělování občanství absolventům vysokých škol**, kteří se následně zapojí do trhu práce s cílem umožnit získat občanství do tří let od získání vysokoškolského titulu.

MMR

Zapojení regionů do informování zahraničních studentů a absolventů o nabídkách práce a stáží ve spolupráci s regionálními stakeholdery.